

Abstrakt

Východiska

Rozsáhlá problematika bezdomovectví je fenoménem, který má již po staletí vývoj v jeho řešení. Specifická kategorie je poté ženské bezdomovectví, které obnáší řadu rizik a úskalí odlišných od bezdomovectví mužů, kteří se z různých důvodů ocitnou na ulici. Tato diplomová práce reaguje na aktuální situaci v systému pomoci ženám bez domova s duální diagnózou, která je jen další komplikací samotného bezdomovectví. Počet žen bez domova s duální diagnózou se v čase zvyšuje. Praxe v azylových domech pro ženy ukazuje, že tyto ženy systémem sociální pomoci propadávají a v zařízeních spíše neprosperují.

Cíle

Práce se zaměřuje na charakter potřeb žen bez domova s duální diagnózou, včetně východisek, ze kterých tyto potřeby pochází. Potřeby žen této cílové skupiny jsou porovnávány s nabídkou služeb pobytových zařízení na území hlavního města Prahy za účelem zjištění, zda služby pro tyto ženy odpovídají jejich potřebám či zda jsou jiné pobytové služby, které jsou pro ně vhodnější.

Metody

Diplomová práce zahrnuje kvalitativní výzkum zaměřený na analýzu potřeb žen bez domova s duální diagnózou v kontextu azylového bydlení na území hlavního města Prahy.

Analýza potřeb je provedena pomocí rozhovorů s ženami cílové skupiny a poskytovateli různých služeb, které s těmito klientkami pracují. Rozhovory s klientkami jsou základem pro tvorbu případových studií se zaměřením na výzkumné otázky celé diplomové práce. Rozhovory s poskytovateli jsou vyhodnoceny na základě shrnujícího protokolu. Institucionální analýza tvoří v závěru přehled sítě nabízených služeb azylových domů pro ženy v Praze. Tento přehled je vytvořen shromažďováním textových informací o nabídce služeb, které jsou volně dostupné na internetu a také krátkými rozhovory s pracovníky azylových domů, které slouží jako doplnění informací o nabídce služeb v případě, že jinak dostupné nebyly.

Metoda výběru souboru je záměrný výběr přes instituce. Rozhovory s poskytovateli a klientkami azylových domů probíhají formou polostrukturovaného interview. Doplnující rozhovory s pracovníky azylových domů jsou formou strukturovaného interview.

Jedná se o soubor 10 žen cílové skupiny, 5 poskytovatelů sociálních služeb a 6 pracovníků azylových domů.

Výsledky

Analýza potřeb žen bez domova s duální diagnózou ukazuje, že potřeby těchto žen v azylových domech pro ženy na území hlavního města Prahy obecně nejsou dostatečně naplňovány. Důvodem je nedostatečná podpora a pomoc těchto azylových domů, které na stav žen bez domova s duální diagnózou po zdravotní a sociální stránce nejsou připraveny. Současný personál azylových domů je nedostatečně proškolen na individuální práci s těmito ženami a nemá dostatečné kompetence, přičemž většina potřebných kompetencí tkví ještě v další odborné pomoci, která

v těchto zařízeních obvykle chybí. V neposlední řadě je potíží také v technickém zázemí azylových domů, protože ženy často trpí nedostatkem soukromí na pokojích s početnými lůžky. Nedostatek podpory a pomoci společně s nepříznivými podmínkami pro pobyt se stav klientek často horší, z pobytu za různých okolností odchází, bez naplněných cílů, se kterými do něj vstupovaly.

Závěr a doporučení

Potřeby žen bez domova s duální diagnózou nejsou naplňovány a na azylových domech neprosperují. Aktuální personál azylových domů je třeba lépe proškolit na individuální přístup při práci s ženami bez domova s duální diagnózou. Zařízení postrádají další potřebné odborníky v oblasti terapeutické, adiktologické a další pomoci. Doporučením může být také diskuze k zakládání specializovaných pobytových služeb pro tuto cílovou skupinu do budoucna.

Klíčová slova:

Azylové bydlení, duální diagnóza, analýza potřeb, ženy bez domova, závislost.